

Cap a Frankfurt Maria Antònia Oliver

“Necessitem un Estat, per després carregar-nos-el”

Per Maria Antònia Oliver la literatura catalana actual és equiparable a la de qualsevol altre país ● Per: Noemí Bibolas

Diu que en aquests moments no té cap obra traduïda al castellà al mercat. Per què?

No els dec interessar, supòs. O potser no em coneixen. A Grup 62 em van dir que em traduïrien *Tallats de lluna* i després em van dir que seria *Joana E.* I no ha estat cap de les dues. He tingut traduccions al castellà però hi ha hagut sempre problemes. *El sol que fa l'ànec* ni es va arribar a distribuir, perquè l'editorial que la va publicar finalment se'n va anar a fer punyetes.

Per què els editors estrangers s'interessen sobretot per les seves novel·les detectivesques?

És el que els editors demanen més, però si tens una bona promoció, no només editorial sinó també de les institucions, es poden traduir tots els gèneres.

En què hauria de consistir aquesta promoció?

Les institucions haurien de promocionar a l'estranger les obres catalanes a través de traduccions, per exemple. Ja s'ha fet, això, però no ha donat el bon resultat que s'esperava, i s'ha d'insistir. Moltes editorials estrangeres no saben ni que existeix el català, i fer-los-ho saber, amb tot el que això implica, crec que és feina de les institucions.

¿Escriuria en anglès per tenir més lectors?

Si en sàbés prou, sí. Però escriure és una cosa molt íntima, molt de tu mateixa, i em seria molt difícil.

Amb motiu de la Fira de Frankfurt s'està preparant la traducció a l'alemany de 'Joana E.'.

¿La va escollir vostè, aquesta novel·la, perquè fos traduïda?

Se n'ha ocupat l'Institut d'Estudis Baleàrics. Han traduït uns deu autors de cara a la fira.

¿Creu que la Fira de Frankfurt ens ajudarà?

No ho sé, però voldria que sí. És un bon marc per fer conèixer la literatura catalana. Penso que els escriptors que escriuen en castellà no hi haurien de ser, en aquest punt estic totalment d'acord amb l'Associació d'Escriptors. Però els editors són els amos. Sort que n'hi ha que han dit que no hi volen ser. I és molt d'agrair per part dels seus col·legues.

Per què sempre necessitem tenir una pastanaga al davant per moure'ns?

Necessitem un Estat. Per després carregar-nos l'Estat, si volem.

Com veu la situació de la literatura catalana actual?

Quan va sortir la nostra generació era molt fàcil publicar perquè feien falta veus noves, sobretot en narrativa. Es feien i es publicaven bones i males novel·les. Ara és molt més difícil per a la gent que comença, però actualment la literatura catalana és perfectament comparable a qualsevol altra literatura.

Acaba de publicar un llibre de relats amb una editorial nova per a vostè. Què pensa del sistema editorial actual?

Personalment, estic molt contenta perquè l'editorial em tracta molt bé. Però en general em preocupa la despersonalització dels editors. Per sort hi ha editorials petites que continuen subsistint i en surten de noves.

L'aparador Sara Vancells

Amics del Prat Cinquanta anys d'història

Josep Ferrer i Vicenç Tierra
Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat
El Prat de Llobregat, 2007

Els Amics del Prat és una associació cultural que va néixer el 1955. Ara ens arriba aquest volum en què, de manera exhaustiva, podem saber què van fer els membres associats al llarg dels decennis, quins presidents va tenir, actes i festivitats destacats, etcètera. Els seus autors són Josep Ferrer i Vicenç Tierra. Ferrer és enginyer tècnic industrial, va ser regidor de l'Ajuntament del Prat des del 1974 fins al 1983 i va ser guardonat amb el títol d'Amic del Prat el 1989. Tierra és filòleg i actualment, dintre de l'àmbit del voluntariat, és director adjunt del diari *Delta*, del Prat; també va merèixer el mateix guardó que Josep Ferrer, però el 2003. Tots dos transmeten l'estimació que els uneix a l'associació i el rigor que han aplicat per redactar aquesta obra.

Diaris de viatge Diversos autors

Icaria
Barcelona, 2007

El títol sencer d'aquest llibre és *Tortell Poltrona amb Pallassos Sense Fronteres. Diaris de viatge. Els Balcons, Guatemala, Colòmbia, Kosovo, Chiapas, Sri Lanka i Sierra Leone*. Amb textos de Jaume Mateu (Tortell Poltrona), Joan Baixas i Jesús Mestre i fotografies de Jaume Mateu, Kim Manresa, Pere Gómez, Ramiro Vergaz i Ciscu Parés, aquest llibre és un recull dels diaris escrits al llarg de les expedicions de l'organització humanitària per diversos països i regions en conflicte. Tortell Poltrona es despulla davant nostre i ens mostra com és, què pensa i com creu que haurien d'anar les coses "en aquest món de mones". I quan comença l'espectacle revivim les rialles i les reaccions del públic, d'una bellesa extraordinària tot i l'entorn desfavorable.

Les cendres d'Angela Frank McCourt

Traducció d'Eduard Castanyo
Bromera
Alzira, 2007

Aquesta novel·la va merèixer, entre d'altres premis, el Pulitzer del 1997. El seu autor, Frank McCourt (Nova York, 1930), ha estat molt llegit darrerament no només per aquesta magnífica obra, sinó també per l'assaig *El professor*, en què explica amb amenitat i ironia la seva llarga experiència com a professor d'institut. *Les cendres d'Angela*, ara reeditada, és una de les obres més commovedores de la narrativa recent, amb uns personatges colpidors: un pare alcohòlic i inepte, una mare abnegada i pietosa, set fills petits, tots plegats dins d'una casa ruïnosa... McCourt mostra una infantesa de fam i penúries narrada amb la veu d'un nen observador capaç de transformar el dolor en situacions divertides, però amb unes connotacions profundes.

FRANCESC MELCION

Maria Antònia Oliver (Manacor, 1946) es va donar a conèixer l'any 1970 amb *Cròniques d'un mig estiu*. A continuació van venir *Cròniques de la molt anomenada ciutat de Montcarrà* (Edicions 62, 1972) i *El vaixell d'iràs i no tornaràs* (Laia, 1975). Autora de la Generació dels 70 i, al seu moment, del col·lectiu Ofèlia Dracs, Oliver ha mostrat des dels seus inicis interès per la literatura de gènere, especialment per la novel·la detectivesca. La seva aportació en aquest gènere destaca per la creació del personatge femení de la detectiva Lònia Guiu, que ha donat títols com ara *Estudi en lila* (La Magrana, 1985), *Antípodes* (La Magrana, 1988) i *El sol que fa l'ànec* (La Magrana, 1994), tots traduïts en col·leccions prestigioses com la sèrie negra de l'editorial francesa Gallimard. Amb una gran varietat de registres però sempre donant un lloc destacat al món femení, la narrativa de l'autora comprèn des de l'evolució de la societat mallorquina amb elements fantàstics i de la rondallística (*Cròniques d'un mig estiu*) fins a la recreació de la fórmula del fulletó que és a la base de la novel·la *Joana E.* (Edicions 62, 1992). I si *Crineres de foc* (Laia, 1985; Edicions 62, 2002) va ser una

sòlida candidata al premi Sant Jordi, Oliver ha rebut altres guardons com el Prudenci Bertrana (*Joana E.*), el Ciutat de Palma-Llorenç Vilallonga (*Amor de cans*, Edicions 62, 1995), el premi Trajectòria de la Setmana del Llibre en Català (2001) i el premi Ramon Llull del Govern Balear (2003). Després d'una llarga interrupció a causa del seu trasplantament de cor, primer, i de la mort del seu company Jaume Fuster, poc després, l'any 2000 Maria Antònia Oliver reapareixia amb la novel·la *Tallats de lluna* (Edicions 62) i l'any 2003 l'antologia *L'illa i la dona* (Edicions 62) recollia 35 anys de contes, gènere que l'autora ha reprès recentment amb el volum *Colors de mar* (Proa, 2007). En aquests moments, Oliver treballa en una novel·la, *L'infern dels homes felços*, en què podria sortir Lònia Guiu sense fer de detectiva. Perquè per a la Lònia detectiva l'autora assegura tenir prou material per a una altra novel·la. Oliver també ha conreat el teatre i la prosa de no-ficció i ha escrit guions per a ràdio i televisió. Ha estat traductora de Virginia Woolf, Jules Verne, Stevenson i Melville. Per la traducció del *Moby Dick* va rebre el premi Literatura Catalana de la Generalitat de traducció el 1985.

TRADUCCIONS

El sol que fa l'ànec
Barcelona, La Magrana, 1994
Castellà: (descatalogat) El sol que engalana, Barcelona, Thassalia, 1988; anglès: New Orleans, University Press of the South, 1998; alemany: Frankfurt, Eichborn, 1996; francès: París, Gallimard, 2003

Estudi en lila
Barcelona, La Magrana, 1985
Castellà: (descatalogat) Estudio en lila, Barcelona, Vidorama, 1990; anglès: Seattle, The Seal Press, 1987 - Londres, Pandora, 1989; alemany: Frankfurt, Eichborn, 1989; francès: París, Gallimard,

1998; neerlandès: Amsterdam, Maarten Muntinga, 1995; portuguès: Lisboa, Caminho, 1990

Antípodes
Barcelona, La Magrana, 1988
Castellà: (descatalogat) Antípodas, Barcelona, Vidorama, 1990; anglès: Seattle, The Seal Press, 1989; alemany: Frankfurt, Eichborn, 1990; francès: París, Gallimard, 1998

Joana E.
Barcelona, Edicions 62, 1992
Italià: Torí, Bollati Oringhieri editore, 1996; alemany (en preparació).

La mostassa

Ada Castells

Excés de seny

En qüestions d'amor, les precipitacions mai no són bones. És una de les poques coses que s'aprenen amb els anys. I, amb Frankfurt, com uns adolescents, ens hem precipitat. Amants maldrestres, hem mostrat totes les cartes, ens hem declarat i hem començat a fer volar coloms abans d'hora. Ara tot ens sembla poc. Els més escèptics ja estan cremats i diuen que això de Frankfurt ha estat sobrealorat.

Si haguéssim partit de la base que la fira va de capa caiguda, que al país convidat no se li fa mai cas, que el català continuarà quedant eclipsat fem el que fem..., ara estariem la mar de contents amb les traduccions aconseguïdes, amb l'expedició que ens prepara i amb els alegris que ens fa en Jürgen Boss, director de la fira, cada cop que veu catalans.

A més, no siguem tan llepafils que, com a mínim, hi ha part del diner públic que està revertint en les nostres lletres i això ja és una bona notícia. Quan un viu en la indigència no ha de fer escarafalls a un entrepà, encara que sigui de chòped.

Però no, ens hem de fer els estrets i no ens podem permetre que tot plegat ens faci una certa il·lusió. A mesura que ens acostem a la data, ens hem de flagel·lar i dir que tot plegat és una pèrdua de temps. ¿I l'alegria que ens fa, que de tant en tant ens riguin les gràcies a l'estranger? ¿I la ingenuïtat voluntària que ens ajuda a sobreviure? Aquesta literatura tan maltractada també es mereix tenir brots d'esperança. Aparquem una mica el seny i comportem-nos amb l'esperit d'uns convidats, que d'això es tracta.

Els llibres més venuts

03.05.07 - 09.05.07

Amb la col·laboració de les llibreries FNAC, Documenta, Proa Espais, Ona, Laie, Llibreria 22, Catalònia, Casa del Llibre, Robafaves...

Ficció

1	Si menges una llimona sense...	S. Pàmies QUADERNS CREMA
2	El pont dels jueus	M. Gironell COLUMNNA
3	Sayonara Barcelona	J. Pijoan PROA
4	Kafka a la platja	H. Murakami EMPÚRIES
5	L'església del mar	I. Falcones ROSA DELS VENTS
6	La germana	S. Márai EMPÚRIES/SALAMANDRA

No-ficció

1	Relacions particulars	J.M. Espinàs LA CAMPANA
2	Catalunya sota Espanya	A. López INTEGRAL
3	Els secrets de la felicitat	S. Serrano ARA LLIBRES
4	El preu de ser catalans	P. Gabancho METEORA
5	Mites i gent de Barcelona	J.M. Huertas EDICIONS 62
6	El llibre mediàtic de 'Polònia'	Diversos autors COLUMNNA

Francesc Macià parla
Víctor Castells
Editorial Dux
Barcelona, 2007

Víctor Castells manté una dedicació continuada a reflexionar i escriure sobre el nacionalisme català en la visió més netament macianista: República Catalana i independència. En aquest llibre s'acosta directament al mite de Francesc Macià per afegir-se al clam cada dia més generalitzat de reactualització de la personalitat i l'ideari del polític, amb aportacions inèdites i noves reflexions sobre la significació històrica i la validesa del pensament del que va ser president de la Generalitat. *Francesc Macià parla* recull el pensament i l'actuació del gran dirigent nacionalista a través de les mateixes paraules del polític. En la primera part del llibre hi llegim proclames i entrevistes; en la segona, cartes amb un gran valor combatiu i emocional.

Nelson Mandela
Jack Lang
Traducció de Javier Albiñana
Anagrama
Barcelona, 2007

Aquest assaig de Jack Lang (Mirecourt, 1939), polític que va ser ministre de Cultura a França, ens ofereix en cinc parts -i setze pàgines que contenen un total de trenta-una fotografies- la biografia d'un home que fa molts anys es va convertir en un mite polític, en el gran lluitador en favor dels drets dels negres: Nelson Mandela, que el 1993 va rebre el premi Nobel de la pau. Tot i que actualment Mandela no té el prestigi internacional que es va guanyar al llarg dels anys anteriors i sobretot posteriors als vint-i-set que va estar tancat a les presons sud-africanes, no ha deixat de ser un home recordat i sovint citat. Amb un pròleg de Nadine Gordimer, aquest assaig no amaga les contradiccions que el líder va patir i les conseqüències que van tenir.

scultura@avui.cat